Kommissorium for projektgruppe vedrørende beskyttelse af diget ved Sjællands Odde (Gniben)

Baggrund

Kyststrækningen ved Gniben på Sjællands Odde er under hastig erosion, hvilket truer det eksisterende dige og de bagvedliggende sommerhusområder. I løbet af det sidste årti (2013-2023) er kystlinjen rykket ca. 10 meter tilbage. Denne kysttilbagerykning øger risikoen for gennembrud af diget, oversvømmelser og ødelæggelse af værdier i området. Oversvømmelser fra havet er ikke normalt dækket af private forsikringer, så det er afgørende at forebygge skader.

For at imødegå truslen har Digelaget Gniben allerede fået udarbejdet en teknisk rapport fra rådgivningsfirmaet DHI, som analyserer kystforholdene og foreslår tiltag til at stoppe erosionen. DHI's anbefaling indebærer bl.a. at tilføre stranden en markant mængde ral/sten (ca. 14-15 m^3 pr. meter kyst) for at etablere en robust ralvold, der skal beskytte græsdiget og standse kysttilbagerykningen. På den ordinære generalforsamling blev det foreslået at nedsætte en arbejdsgruppe, der frem mod en ekstraordinær generalforsamling i efteråret 2025 skal arbejde med at finde den bedste løsning for kysttilbagerykning og digebeskyttelse.

Med afsæt i denne baggrund etableres hermed en projektgruppe, der skal undersøge og anbefale en samlet løsning for beskyttelse af diget ved Gniben, Sjællands Odde.

Formål

Projektgruppens formål er at fremkomme med en **samlet anbefaling** til, hvordan diget ved Gniben bedst beskyttes mod fortsat kysterosion og stormflod. Anbefalingen skal baseres på en grundig vurdering af mulige løsningsmodeller – herunder både DHI's foreliggende løsningsforslag og et alternativt forslag fra GF Sejer Strande og Ivar Green Paulsen – samt tage hensyn til både tekniske, økonomiske, rekreative og landskabelige forhold. Projektgruppens arbejde skal munde ud i et beslutningsgrundlag, som kan forelægges Digelaget Gnibens bestyrelse og medlemmerne på en ekstraordinær generalforsamling senest november 2025.

Projektgruppens sammensætning

Projektgruppen nedsættes af Digelaget Gniben og består af:

- **Repræsentanter fra Digelaget Gniben:** Herunder fx formand eller bestyrelsesmedlemmer, som kan bidrage med viden om digets vedligeholdelse og juridiske forpligtelser.
- **Repræsentanter fra berørte grundejerforeninger:** Hver relevant grundejerforening på strækningen udpeger en deltager, så alle lokale grundejere bliver hørt gennem deres foreninger.
- **Evt. tekniske rådgivere (ad hoc):** Projektgruppen kan trække på ekstern sagkundskab, f.eks. kystingeniører eller rådgivere, i det omfang det er nødvendigt for at kvalificere arbejdet. Disse eksterne eksperter deltager ikke fast i gruppen, men kan konsulteres efter behov.

Projektgruppen nedsættes ved at bestyrelsen udpeger en formand og herefter konstituerer projektgruppen sig selv. Der udpeges evt. en sekretær til at føre referat og håndtere kommunikation. Bestyrelsen for Digelaget Gniben fungerer som overordnet styregruppe og modtager løbende status fra projektgruppen.

Projektgruppens opgaver og ansvar

Projektgruppen skal varetage følgende hovedopgaver:

1. **Udredning af projektgrundlag:** Udarbejde en klar projektbeskrivelse for kystsikringen i tæt dialog med Kystdirektoratet og Odsherred kommune. Denne skal bl.a. beskrive de påkrævede tiltag, og tydeligt adskille eksisterende løbende vedligeholdelsesbehov fra nye anlægstiltag for kystbeskyttelse (f.eks. for at tydeliggøre hvilke omkostninger der vedrører almindelig vedligehold vs. et nyt projekt).
2. **Indhentning af supplerende analyse:** Gennemgå og validere den eksisterende DHI-rapport og dens konklusioner. Hvis nødvendigt skal gruppen indhente en **uvildig "second opinion"** på DHI's analyse fra en anden kompetent kystfaglig rådgiver. Formålet er at sikre, at alle beregninger, forudsætninger og anbefalinger er fagligt holdbare og eventuelle alternative løsninger belyses.
3. **Evaluering af løsningsforslag:** Undersøge og evaluere de to primære løsningsmodeller for digets beskyttelse:
    - **DHI's løsningsforslag:** Den af DHI foreslåede løsning med forstærket ralvold/stenfodring langs kysten samt eventuelle tilhørende klimatilpasningstiltag.
    - **GF Sejer Strandes og Ivar Green Paulsens alternative forslag:** Det forslag eller den strategi som er fremsat af lokale grundejere (GF Sejer Strande og evt. andre) vedrørende kysttilbagerykning og digebeskyttelse.

Dette kan inkludere andre kystbeskyttelsesmetoder, etapevis tilgang, differentieret beskyttelsesniveau langs strækningen m.v., sådan som lokale interesser har peget på.

Evalueringen af hvert forslag skal omfatte en grundig sammenligning af fordele og ulemper ved de to tilgange.

4. **Vurderingskriterier:** Sikre, at begge løsningsforslag bliver vurderet ud fra en helhedsorienteret række af kriterier, herunder:
    - **Faglighed (Teknisk holdbarhed):** Er forslagene teknisk gennemførlige og i stand til effektivt at stoppe kysterosionen og beskytte diget på både kort og lang sigt? Dette inkluderer vurdering af nødvendigt beskyttelsesniveau på forskellige dele af kyststrækningen (om der evt. kan differentieres langs strækket) samt om forslagene lever op til gældende standarder for kystbeskyttelse.
    - **Økonomi:** Hvad er de estimerede anlægsomkostninger ved hvert forslag, og hvad vil den løbende drift og vedligeholdelse indebære af udgifter? Hvordan fordeles de økonomiske konsekvenser mellem digelaget, grundejerforeningerne og de enkelte grundejere? Projektgruppen skal klarlægge finansieringsbehovet og potentielle finansieringskilder (f.eks. egenbetaling, tilskud, lån gennem Kommunekredit m.v.).
    - **Rekreative hensyn:** Hvordan påvirker de to forslag området rekreativt? Gruppen skal vurdere konsekvenserne for strandens brugsværdi, adgangsforhold til kysten, bademuligheder og generel oplevelse af kystområdet for både lokale og besøgende. Forslagene bør tilgodese, at kystbeskyttelsen ikke unødigt forringer rekreative værdier.
    - **Landskabelige hensyn:** Hvilken visuel og miljømæssig indvirkning har forslagene på det kystlandskab, som Gniben er kendt for? Æstetik og naturpåvirkning skal indgå i vurderingen, så den valgte løsning balancerer beskyttelse med bevarelse af kystens landskabelige kvaliteter.
    - **Myndighedskrav og inddragelse:** Identificere hvilke tilladelser og godkendelser, der kræves for de respektive løsninger (f.eks. fra Odsherred Kommune og Kystdirektoratet), og sikre dialog med relevante offentlige myndigheder undervejs. Begge forslag skal vurderes i lyset af lovgivning (kystbeskyttelsesloven m.fl.) og myndighedspraksis. Projektgruppen skal løbende inddrage myndighederne for at afklare krav og muligheder, så den endelige anbefaling er realisabel inden for gældende rammer.
5. **Interessentinvolvering:** Udover myndigheder skal projektgruppen sikre en passende inddragelse af interessenter. Det omfatter information til alle berørte

grundejere undervejs og eventuelt møder eller høringer, hvor input kan indsamles. Målet er at skabe bred opbakning bag den endelige løsning gennem transparens og dialog.

6. **Udarbejdelse af løsningsforslag:** På baggrund af ovenstående analyser og vurderinger skal projektgruppen formulere **ét samlet løsningsforslag** til, hvordan kystbeskyttelsesprojektet bør udføres. Løsningsforslaget skal være konkret og begrundet, og den skal omfatte:
    - Beskrivelse af den valgte løsningsmodel (evt. kombination eller justering af de to forslag, hvis relevant).
    - Begrundelse for, hvorfor denne løsning anses som den bedst egnede (med henvisning til de faglige, økonomiske, rekreative, landskabelige og juridiske vurderinger).
    - Overslag på anlægsøkonomi og finansieringsplan, samt forventet tidsplan for gennemførelse.
    - Angivelse af forudsætninger (f.eks. myndighedsgodkendelser der skal opnås, yderligere projektering der kræves, osv.).

Løsningsforslaget skal udformes som et beslutningsoplæg, der kan forelægges ejerne på en ekstraordinær generalforsamling.

Tidsplan

Arbejdet påbegyndes umiddelbart efter bestyrelsens godkendelse af dette kommissorium. Overordnede milepæle forventes at være:

- Kommissorium godkendes af bestyrelsen på bestyrelsesmøde d. 4. august og præsenteres på den ekstraordinære generalforsamling hvorefter projektgruppen samles og igangsættes
- Projektgruppen udarbejder en tidsplan for kommissoriet i samarbejde med bestyrelse

Tidsplanen kan justeres efter behov undervejs.

Økonomi og ressourcer

Digelaget Gniben afsætter de nødvendige ressourcer til projektgruppens arbejde inden for rammerne af det vedtagne budget. Dette inkluderer en økonomisk ramme (anslået 100.000 kr. i budget 2025) til eventuel ekstern rådgivning, gennemgang af rapporter og udarbejdelse af beslutningsgrundlag. Projektgruppen kan disponere over disse midler

efter aftale med bestyrelsen, f.eks. til at indhente den omtalte second opinion eller anden ekspertbistand. Gruppen udfører desuden en del af arbejdet ved egen indsats (frivilligt arbejde fra medlemmerne), hvilket skal koordineres under hensyntagen til medlemmers øvrige forpligtelser.

Bemyndigelse og rapportering

Projektgruppen har bemyndigelse fra Digelaget Gnibens bestyrelse til at indhente relevante oplysninger, kontakte myndigheder og konsulenter samt foretage de undersøgelser, der er nødvendige for at løse opgaven. Gruppen skal arbejde loyalt inden for rammerne af dette kommissorium og de gældende vedtægter for digelaget.

Løbende skal projektgruppen holde bestyrelsen orienteret om arbejdet. Det kan ske gennem statusrapporter eller møder efter aftale (f.eks. kvartalsvise opdateringer). Eventuelle væsentlige afvigelser fra plan eller budget skal forelægges bestyrelsen for digelaget hurtigst muligt. Bestyrelsen vil fungere som sparringspartner og træffe eventuelle nødvendige beslutninger undervejs (fx godkendelse af udgifter inden for den tildelte økonomiske ramme).

Leverance og opfølgning

Projektgruppens endelige leverance er et skriftligt beslutningsoplæg med den førnævnte samlede anbefaling til kystbeskyttelsesløsning. Beslutningsoplægget skal være udformet, så det kan forelægges på en generalforsamling og danne grundlag for en beslutning blandt medlemmerne.

Efter den ekstraordinære generalforsamling 31. August 2025, hvor oplægget præsenteres, vil det videre arbejde afhænge af medlemmernes beslutning. Hvis forslaget godkendes, overgår projektet i en egentlig udførelses- eller projekteringsfase. Det forventes, at der i givet fald nedsættes en egentlig projektorganisation eller fortsættende arbejdsgruppe til at føre beslutningen ud i livet. Dette ligger uden for nærværende projektgruppes mandat, men gruppens arbejde vil danne fundamentet for den næste fase.

Godkendelse af kommissorium

Dette kommissorium er udarbejdet af Digelaget Gnibens bestyrelse. Kommissoriet træder i kraft, når det er formelt godkendt af bestyrelsen / på Ekstraordinær generalforsamling. Bestyrelsen behandler kommissoriet som **første skridt** i projektet på sit kommende møde, og ved godkendelse gives grønt lys til at nedsætte projektgruppen og igangsætte arbejdet i henhold til de ovenfor beskrevne rammer.

Således vedtaget af Digelaget Gnibens bestyrelse den 4. august 2025